

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 30.7.2007
COM(2007) 454 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

**a költségvetési hatóságnak az általános költségvetés által fedezett garanciákról
A 2006. december 31-i állapot**

{SEC(2007)1050}

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés és a fedezett műveletek típusai	4
2.	Új jogalapok	4
3.	Események a legutóbbi, 2006. június 30-i jelentés óta	5
4.	A költségvetés által fedezett kockázatok adatai	5
4.1.	A kockázat fogalma	5
4.2.	Tagállamokkal kapcsolatos kockázatok	7
4.3.	Harmadik országokkal kapcsolatos kockázatok	8
4.4.	A költségvetés által viselt teljes kockázat	9
4.5.	A kockázat alakulása	9
5.	Fizetési késedelem, a költségvetési garanciák aktiválása és hátralékok	10
5.1.	Kifizetések készpénzforrásokból	10
5.2.	Kifizetések a költségvetésből	10
5.3.	A Garanciaalap aktiválása	10
6.	Külső fellépésekre képzett garanciaalap	10
6.1.	Behajtott összegek	10
6.2.	Év végi eszközállomány	10
6.3.	Célösszeg	11
7.	A kockázatok értékelése: a legfontosabb uniós hitelműveletekben részesülő harmadik országok gazdasági és pénzügyi helyzete	11
7.1.	Bevezetés	11
7.2.	Egyiptom	11
7.3.	Törökország	11
7.4.	Brazília	12
7.5.	Marokkó	12
7.6.	Tunézia	12
7.7.	Dél-Afrika	12
7.8.	Libanon	13
7.9.	Jordánia	13
7.10.	Szerbia és Montenegró	13

7.11. Ukrajna..... 14

1. BEVEZETÉS¹ ÉS A FEDEZETT MŰVELETEK TÍPUSAI

Az Európai Unió költségvetése (a továbbiakban: a költségvetés) által viselt kockázatok különféle hitelnyújtási és garanciális műveletekből származnak, amelyek két kategóriába sorolhatók be: az Európai Közösség által harmadik országoknak makrogazdasági célkitűzésekre nyújtott hitelek, azaz makroszintű pénzügyi támogatás (a továbbiakban: MFA), illetve mikrogazdasági célkitűzésekre irányuló hitelek (az Euratom-hitelek és az Európai Beruházási Bank (EBB) külső hitelnyújtási tevékenysége²). E műveletekre 1994 óta nyújt fedezetet a külső fellépésekre vonatkozó garanciaalap (a továbbiakban: az alap)³, amelyet – más célok mellett – a harmadik országokban végzett hitelezési műveletekre nyújtott költségvetési garanciák aktiválásából eredő költségvetési hatás korlátozása céljából hoztak létre. Ha az alap forrásai nem elegendők, a költségvetésből egészítik ki azokat.

Az alapot létrehozó, 1994-ben elfogadott tanácsi rendeletet (a továbbiakban: a garanciaalap-rendelet⁴) először 1999-ben módosították. A tanácsi rendelet második, a Tanács által 2004-ben elfogadott módosítását követően az alap által nyújtott fedezetet visszavonják, ha a harmadik ország tagállammá válik. A költségvetés a tagállamoknak nyújtott hitelekre vagy garantált hitelekre közvetlen fedezetet nyújt.

2. ÚJ JOGALAPOK

Az új pénzügyi kerettel összefüggésben 2007. január 1-jén hatályba lépett az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről és a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről szóló 2006. május 17-i intézményközi megállapodás⁵. E megállapodás értelmében az alap feltöltése a 4. fejezetbe (az EU mint globális szereplő) tartozó költségvetési sorból történik, és nem egy elkülönített tartalékból, mint korábban.

A tartalék megszüntetése tekintetében – az intézményközi megállapodással összhangban – módosítani kellett a garanciaalap-rendeletet. Ennek következtében 2007. január 30-án új tanácsi rendeletet fogadtak el⁶, amely az alap számára a költségvetési eszközök bevonása révén új, hatékonyabb feltöltési mechanizmust biztosít. Sor került a költségvetési tranzakciók átláthatóságának és programozásának javítására is⁷. E jelentés ezzel összefüggésben tartalmilag módosul.

A Tanács 2006. december 19-én úgy határozott⁸, hogy megújítja a Közösségen kívüli projektekhez adott hitelek és hitelgaranciák veszteségeinek fedezésére az EBB-nek nyújtott

¹ A költségvetés által 2006. június 30-án fedezett garanciákról szóló korábbi jelentés a COM(2007)66 és SEC(2007)241 közlemény.

² Az EBB-mandátumok részletei a melléklet A1 táblázatában szerepelnek.

³ Az alapról szóló legfrissebb jelentést lásd: „Átfogó jelentés a Garanciaalap működéséről”, COM(2006)695, és a csatolt munkadokumentum: SEC(2006)1460.

⁴ A külső fellépésekre vonatkozó garanciaalap létrehozásáról szóló, az 1149/1999/EK, Euratom tanácsi rendelettel (HL L 139., 1999.6.2., 1. o.), a 2273/2004/EK, Euratom tanácsi rendelettel (H L 396., 2004.12.31., 28. o.) és a 89/2007/EK, Euratom tanácsi rendelettel (HL L 22., 2007.1.31., 1. o.) módosított 2728/94/EK Euratom tanácsi rendelet, HL L 293., 1994.11.12., 1. o.

⁵ HL C 139., 2006.6.14., 1. o.

⁶ 89/2007/EK, Euratom tanácsi rendelet, HL L 22., 2007.1.31., 1. o.

⁷ A régi feltöltési mechanizmusról szóló információkért lásd az 1. lábjegyzetben említett jelentést.

⁸ A 2006. december 19-i 2006/1016/EK tanácsi határozat, HL L 414., 2006.12.30., 95. o.

közösségi garanciát. A közösségi garancia a 2007–2013 közötti időszakban 27 800 millió eurós maximális keretből legfeljebb az EBB finanszírozási műveleteinek keretében folyósított hitelek és nyújtott garanciák összegének 65%-át fedezheti, levonva ebből a visszatérített összegeket és hozzáadva minden kapcsolódó tételt. A határozat azt is rögzíti, hogy a Bizottságnak és az EBB-nek a közösségi garanciával kapcsolatos részletes rendelkezésekről és eljárásokról garanciamegállapodást, valamint az EBB-nek azon kötelezettségével kapcsolatos rendelkezésekről és eljárásokról, amelyek a közösségi garanciák aktiválása következtében a Közösség által kifizetett összegek visszatérítésére vonatkoznak, visszatérítési megállapodást kell kötnie.

2006-ban nem született új határozat MFA-hitelről vagy Euratom-hitelről.

3. ESEMÉNYEK A LEGUTÓBBI, 2006. JÚNIUS 30-I JELENTÉS ÓTA

2006 második felében nem történt folyósítás MFA-hitelekből⁹.

Euratom-hitelekből szintén nem történt folyósítás 2006 második felében. Egy 2004-es (83 000 000 USD-nyi, euróban teljesítendő hitelről szóló) hitelmegállapodás alapján 2007 márciusában sor került a Khmel'nitsky-2 és a Rovno-4 atomerőműblokk biztonsági felújításának finanszírozására szánt első részlet folyósítására.

4. A KÖLTSÉGVETÉS ÁLTAL FEDEZETT KOCKÁZATOK ADATAI

4.1. A kockázat fogalma

A költségvetés által viselt kockázatok a garantált műveletek tekintetében kint levő tőke és kamat összegéből erednek.

A vissza nem fizetett műveletekre harmadik országokkal kapcsolatban az alap nyújt fedezetet (a teljes garantált kint levő összeg 67%-a), tagállamok érintettsége esetén közvetlenül a költségvetés (a tagállambeli projektekre vagy azok érdekében folyósított hitelek adják a teljes garantált kint levő összeg maradék 33%-át). A tagállamokkal kapcsolatos garantált hitelek nagy aránya a nemrég lezajlott bővítésekkel magyarázható. A garanciaalap-rendelet 1. cikkének harmadik bekezdése értelmében, ha egy ország tagállammá válik, attól az időponttól a hitelek kockázatát az alap helyett a költségvetés viseli.

E jelentés alkalmazásában a költségvetés által viselt kockázat értékelésére két módszer használható:

⁹ A makroszintű pénzügyi támogatás harmadik országoknak nyújtott vissza nem térítendő támogatás is lehet. A makroszintű pénzügyi támogatásról szóló több információért lásd a következő éves jelentést: A Bizottság jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a makroszintű pénzügyi támogatás harmadik országokban történő 2006. évi végrehajtásáról.

A 2006. évi tanácsi határozat alapján 2006 augusztusában és decemberében Grúziának két kifizetést (egyenként 11 millió EUR) teljesítettek.

Az 1997. és 2000. évi MFA-programok alapján 2006 októberében került sor a Tádzsikisztánnak nyújtott vissza nem térítendő támogatás utolsó részletének (7 millió EUR) kifizetésére.

Albánia szintén kapott egy 13 millió eurós vissza nem térítendő támogatást, amely egy 2004. évi tanácsi határozatban odaítélt támogatás utolsó részlete.

- Az érintett műveletek tekintetében egy adott napon kint levő teljes tőke kiszámítása. E módszer megadja a költségvetés által egy adott napon viselt kockázat szintjét.
- A „költségvetés által viselt éves kockázat”-ként meghatározott költségvetési megközelítés alapja annak a maximális összegnek a kiszámítása, amelyet a Közösségnek egy adott évben ki kellene fizetnie, ha valamennyi garantált hitel visszafizetése elmaradna¹⁰.

1. táblázat: Teljes kint levő, fedezett összegek 2006. december 31-én, millió EUR				
	Kint levő tőke	Felhalmozott kamat	Összesen	%
<u>Tagállamok*</u>				
MFA	365	2	367	2%
Euratom	436	6	442	3%
EBB	4 482	42	4 524	28%
<u>Tagállamok összesen*</u>	5 283	50	5 333	33%
<u>Harmadik ország</u>				
MFA	604	6	610	4%
Euratom	-	-	-	
EBB	10 311	103	10 415	64%
<u>Harmadik országok összesen</u>	10 915	110	11 025	67%
Összesen	16 198	159	16 358	100%
* Bulgáriával és Romániával együtt, mivel ezek 2007. január 1-jétől az EU tagállamai.				

A jelentéshez csatolt munkadokumentum¹¹ A1., A2., A3. és A4. táblázata további részletekkel szolgál a kint levő összegekről, különösen a hitelek felső határáról, a folyósított összegekről és a garanciarátákról.

¹⁰ E számítás alapeleme, hogy a fizetési késedelemben érintett hiteleknek nem a teljes összegét, hanem csak az esedékes törlesztőrészletet veszi figyelembe (lásd még a melléklet 1. szakaszát).

¹¹ SEC(2007)

4.2. Tagállamokkal kapcsolatos kockázatok

A tagállamokkal kapcsolatos jelenlegi kockázatok a csatlakozás előtt nyújtott hitelekéből származnak.

2007-ben a költségvetés a tagállamokkal kapcsolatban – az Unióhoz 2007. január 1-jén csatlakozott Bulgáriát és Romániát is figyelembe véve – 812 millió eurónyi kockázatot visel. A 2. táblázatból látható, hogy e két állam a kint levő összeg nagyságát tekintve az első, illetve második helyen áll.

2. táblázat: A tagállamok rangsora a költségvetés által 2007-ben viselt maximális kockázatban való részesedés alapján (millió EUR)

Rangsor	Ország	2007	%
1	Románia*	263,4	32,4%
2	Bulgária*	155,7	19,2%
3	Cseh Köztársaság	102,2	12,6%
4	Lengyelország	98,4	12,1%
5	Szlovákia	72,8	9,0%
6	Szlovénia	39,2	4,8%
7	Magyarország	35,6	4,4%
8	Ciprus	15,7	1,9%
9	Litvánia	14,8	1,8%
10	Lettország	8,5	1,0%
11	Észtország	4,7	0,6%
12	Málta	1,0	0,1%
	Összesen	812,1	100%

* 2007. január 1-jétől tagállam

4.3. Harmadik országokkal kapcsolatos kockázatok

2007-ben az alap a harmadik országokkal kapcsolatban 1203 millió eurónyi maximális kockázatot visel. A teljes kint levő összeg szerinti rangsor első tíz helyezettje az alábbi táblázatban található. E tíz ország felel az alap által 2007-ben vállalt kockázat 78%-áért. Gazdasági helyzetük vizsgálatára és értékelésére a 7. szakaszban kerül sor.

3. táblázat: A tíz legjelentősebb harmadik ország rangsora a költségvetés által 2007-ben viselt maximális kockázatban való részesedés alapján (millió EUR)			
Rangsor	Ország	2007	Arány a teljes maximális kockázatban
1	Egyiptom	152,9	12,7%
2	Törökország	151,0	12,6%
3	Brazília	130,3	10,8%
4	Marokkó	117,4	9,8%
5	Tunézia	112,2	9,3%
6	Dél-Afrika	93,6	7,8%
7	Libanon	56,4	4,7%
8	Jordánia	44,8	3,7%
9	Szerbia és Montenegró ¹²	43,5	3,6%
10	Ukrajna	36,8	3,1%
A tíz ország összesen		939,0	78,0%

Az alap 38 ország és 2 regionális jogalany garantált hiteleire nyújt fedezetet, 2035-ig terjedő futamidővel. Az országokénti részletek a melléklet A2. táblázatában találhatók.

¹² Ma már Szerb Köztársaság és Montenegrói Köztársaság.

4.4. A költségvetés által viselt teljes kockázat

A költségvetés 2007-ben összesen 2015 millió eurónyi, az év során esedékessé váló összegre nyújt fedezetet, amelynek 40%-áért a tagállamok felelnek (lásd a melléklet A2. táblázatát).

4.5. A kockázat alakulása

A tagállamokkal kapcsolatos kockázatok a jövőben csökkenni fognak, mivel a hiteleket visszafizetik, a tagállamok számára új hitelek nyújtására pedig az Euratom, a makroszintű pénzügyi támogatás vagy az EBB révén garantált hitelnyújtás során nem kerül sor (lásd az A1. ábrát a melléklet 1.3. szakaszában).

A harmadik országoknak nyújtott MFA-hitelekről a Tanács egyedi határozatot hoz. Jelenleg nincs a Tanács előtt hitelnyújtásra irányuló új bizottsági javaslat. Előfordulhat azonban, hogy a Bizottság 2007-ben javaslatot nyújt be Libanon támogatására 50 millió EUR MFA-hitel és 30 millió EUR vissza nem térítendő támogatás formájában.

A tagállamoknak vagy bizonyos arra jogosult nem tagállamoknak (Orosz Föderáció, Örmény Köztársaság, Ukrajna) nyújtott Euratom-hitelezés felső határa 4 milliárd EUR, amelyből mintegy 85%-ot már fel is használtak. A fennmaradó mozgástér mintegy 600 millió EUR.

A 2000–2007 közötti EBB-mandátumokból még mintegy 9 830 millió EUR folyósítható. Sőt, 2006 végéig az EBB egy hitelmegállapodást sem írt alá az Oroszországban, Belaruszban, Moldovában és Ukrajnában megvalósuló bizonyos típusú projektekhez nyújtott különleges hitelekre vonatkozó tanácsi határozat¹³ keretében. E határozat 500 millió eurós hitelkeretet hoz létre 100%-os garanciarátával és 2007. július 31-i lejárattal.

A költségvetés jövőbeni kockázatát leginkább befolyásoló elem a Közösség által nemrégiben az EBB-nek nyújtott¹⁴, a 2007. február 1. és 2013. december 31. közötti időszakra vonatkozó garancia (hat hónapnyi hosszabbítás lehetőségével). A közösségi garancia a 27 800 millió eurós maximális keretből legfeljebb az EBB finanszírozási műveleteinek keretében folyósított hitelek és nyújtott garanciák összegének 65%-át fedezheti, levonva ebből a visszatérített összegeket és hozzáadva minden kapcsolódó tételt. A maximális keret két részből áll: egy 25 800 millió eurós alapkeretből és egy 2 000 millió eurós választható mandátumból. A választható összeg felhasználása a 2010-ben esedékes félidős értékeléstől függ. Az alapkeret az alábbi célhoz kötött regionális keretkből áll:

- csatlakozás előtt álló országok: 8 700 millió EUR;
- a szomszédsági és partnerségi programban résztvevő országok: 12 400 millió EUR;
- Ázsia és Latin-Amerika: 3 800 millió EUR;
- Dél-Afrikai Köztársaság: 900 millió EUR.

A melléklet 1.3. szakaszában szereplő A2. ábra a hatályos mandátumok és az új mandátum szerinti kifizetéseket, valamint az alap feltöltésére gyakorolt hatásukat modellezi.

¹³ A 2004. december 22-i 2005/48/EK tanácsi határozat, HL L 21., 2005.1.25., 11. o.

¹⁴ Lásd még e jelentés 2. szakaszát.

5. FIZETÉSI KÉSEDELEM, A KÖLTSÉGVETÉSI GARANCIÁK AKTIVÁLÁSA ÉS HÁTRALÉKOK

5.1. Kifizetések készpénzforrásokból

A Bizottság azért nyúl készpénzes forrásaihoz, hogy az adós fizetési késedelme esetén elkerülje a hitel-visszafizetés késedelmeit és az ebből eredő költségeket¹⁵.

5.2. Kifizetések a költségvetésből

A 01 04 01. „Hitelfolyósítási műveletekhez nyújtott európai közösségi garanciák” költségvetési jogcímcsoportból nem használtak fel előirányzatokat, mivel 2006 második felében nem fordult elő fizetési késedelem.

5.3. A Garanciaalap aktiválása

Amennyiben a Közösség által nyújtott vagy garantált hitel kedvezményezettje (harmadik ország) fizetési késedelembe esik, az esedékes összeg kifizetésére az alapból kerül sor, a fizetés esedékességétől számított három hónapon belül¹⁶.

2006 második felében az alapot nem aktiválták.

A teljes hátralék, az Argentín Köztársaságra kiszabott büntetőkamat, 2006. december 31-én összesen 1 718 493,12 USA dollárt tett ki. Ebből 1 448 433,44 USD-t (EUR-egyenértéke 1 099 797,60) még be kell hajtania az alapnak. Mivel a hátralék fennmaradó része nem az alap aktiválásából származik, ez az összeg az EBB-nek jár. A Bizottság és az EBB több alkalommal felhívta az argentin hatóságok figyelmét arra, hogy új EBB-hitelynyújtási műveletek indításához az országban a hátralékok teljes körű visszafizetése szükséges. Az EU-Argentína makrogazdasági párbeszéd következő fordulója alkalmával folytatni fogják az ebben az ügyben megkezdett tárgyalásokat.

6. KÜLSŐ FELLÉPÉSEKRE KÉPZETT GARANCIAALAP¹⁷

6.1. Behajtott összegek

Hátralékbehajtás 2006 második felében nem volt.

6.2. Év végi eszközállomány

2006. december 31-én az alap nettó eszközállománya 1 378 954 442,51 eurót tett ki.

2006. december 31-én a Bulgáriával és Romániával szemben fenn álló hitelynyújtási és garancia műveletek és a felhalmozott kamatok 2 899 334 719,06 eurót tettek ki. Mivel ezek az országok 2007. január 1-jén az Európai Unió tagjává váltak, a költségvetésbe 2007. február 14-én visszakerült 260 940 124,72 EUR.

¹⁵ Lásd a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 94/728/EK, Euratom határozat végrehajtásáról szóló, módosított, 2000. május 22-i 1150/2000/EK, Euratom tanácsi rendelet 12. cikkét.

¹⁶ További részletekért lásd a melléklet 1.4.3. szakaszát.

¹⁷ A Bizottság 2006. évi jelentése a garanciaalap helyzetéről és gazdálkodásáról: COM(2006)362 és SEC(2007)869.

6.3. Célösszeg

Az alapnak minden egyes művelet esetében el kell érnie a teljes kint levő tőkekötelezettségek és a felhalmozott kamatok 9%-ában meghatározott szintet (célösszeg). Az alap forrásai (1 118 014 317,79 EUR) és a garanciaalap-rendelet szerinti kint levő tőkekötelezettségek közötti arány 10,1% volt. Mivel ez meghaladja a célösszeget, a garanciaalap-rendelet 3. cikkének harmadik bekezdésével összhangban az alapból a költségvetésbe történő visszafizetést kell végrehajtani.

Az új feltöltési szabályoknak megfelelően a 12 750 000 millió EUR többletet 2007-ben a 2008-as előzetes költségvetési tervzetbe emelik be.

7. A KOCKÁZATOK ÉRTÉKELÉSE: A LEGFONTOSABB UNIÓS HITELMŰVELETEKBEN RÉSZESÜLŐ HARMADIK ORSZÁGOK GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI HELYZETE

7.1. Bevezetés

A jelentés előző szakaszai mennyiségi szempontból tekintik át a költségvetés által viselt kockázatokat. Emellett azonban minőségileg is értékelni kell a – művelet típusától és a hitelfelvevők minősítésétől (lásd a 4. szakaszt) függő – kockázatokat. Az országonkénti kockázatértékelést külön táblázatban mutatja be a bizottsági munkadokumentum. Az alábbiakban olvasható az értékelés összefoglalója a költségvetés számára 2007-ben a legnagyobb éves kockázatot jelentő tíz ország tekintetében. A melléklet 2. szakasza nyolc további ország értékelését tartalmazza.

7.2. Egyiptom

Egyiptom gazdasági növekedése a 2005-ös 4,6%-ról 2006-ban 6,8%-ra nőtt, köszönhetően a befektetési politikának (különösen a külföldi közvetlen tőkebefektetéseknek), valamint az áruk és szolgáltatások erőteljes exportjának. Az infláció egy számjegyre csökkent, de továbbra is érezhető inflációs tendenciák. A munkanélküliség tartósan magas szinten áll, a gazdaságilag aktív népesség több mint 10%-a nem jut munkához. A gazdasági helyzet javulása és a (félig) állami tulajdonban lévő vállalatok privatizációja ellenére az államháztartás hiánya alig csökkent (2006-ban 7,9% volt, szemben a 2005-ös 9,6%-kal). A pénzügyi szektor reformja folyamatban van. A bankrendszerben egy jelentős bank nemrégiben lezajlott privatizációja ellenére még mindig igen erőteljes az állam szerepe. A pénzügyi szektor reformjának befejezéséhez még két vagy három év szükséges. A megbízható fiskális politika ötvözése a megfelelő monetáris politikával kedvezően befolyásolhatná a munkahelyteremtést.

7.3. Törökország

Törökországban a GDP éves növekedése 6,1%-ot ért el 2006-ban, a 2005. évi 7,4%-hoz képest. A belső kereslet növekedése meghaladta a teljes kibocsátását, ami miatt a folyó fizetési mérleg GDP-arányos hiánya a 2005-ös 6,3%-ról 2006-ban tovább bővült, 7,9%-ra. A magánfogyasztás a 2006 május-júniusi ingadozást követő monetáris politikai szigorítás eredményeként az év második felében lelassult. A növekedés csökkenése 2007-ban várhatóan folytatódik, a folyó fizetési mérleg hiányának így létrejövő stabilitása a gazdasági láz csillapodását valószínűsíti. Noha a folyó fizetési mérleg finanszírozása kielégítő, a gazdaság sebezhetősége fennmarad, mivel belső tényezők vagy külső sokkhatások a folyamatok

visszafordulásához vezethetnek. A viszonylag magas külső adósság (a GDP csaknem 50%-a) Törökországot sebezhetővé teszi a pénznem jelentős leértékelődésével szemben. A 2001-es válság előtti helyzethez képest a gazdaság ellenállóbb a sokkokkal szemben, többek között a rugalmas devizaárfolyam-rendszernek és a független központi banknak köszönhetően. A központi bank hivatalos tartalékai 2006-ban mintegy 45 millió eurót tettek ki, azaz több mint 5 havi importra nyújtottak fedezetet.

7.4. Brazília

Brazília növekedése a 2005-ös lassulás után 2006-ban mintegy 2,9%-ra tért vissza, az erőteljes fogyasztói költekezés és a magánberuházások felélénkülése következtében. 2006-ban folytatódott a dezinfláció, ennek eredményeként az árszínvonal emelkedése az 1998-ban bevezetett inflációs célkövetés óta a legalacsonyabb szintre ért. Noha az export bővülése 2006-ban a deviza korábbi felértékelése miatt lényegesen csökkent, a külkereskedelmi cserearányok javulása révén az ország folyó fizetési mérlegének egyenlege 2006-ban megnyugtató (a GDP 0,6%-ára becsült) aktívumot mutatott. Brazília a külső sebezhetőség tekintetében erősödött, miután külső adósságrátája jelentősen csökkent annak következtében, hogy az ország lejárat előtt visszafizette az IMF-fel szembeni hiteleit – 2005 végén – és a Párizsi Klubbal szembeni hiteleit – 2006 első felében. Visszavásárolták az össze Brady Bond kötvényt is. A GDP-hez viszonyított külső adósságráta a 2004-es 36,4%-ról 2006 végére 18,9%-ra csökkent. A külső állami eladósodottság csökkentésére kifejtett erőfeszítések most fizetődnek ki: a vetető hitelminősítők feljebb sorolták Brazília hitelképességét. Az államadósság kezelése terén nemrégiben elért eredmények ellenére jelentős maradt a gazdaság sebezhetősége. Az államadósság 50% felett marad és jelentősen ki van téve a kamatváltoztatásoknak, mivel az átlagos futamidő viszonylag rövid.

7.5. Marokkó

Marokkó gazdasága 2006-ban 8,1%-os reál-GDP-növekedést ért el. Ez főként a kivételesen jó mezőgazdasági termésnek és általánosabban a különböző gazdasági ágazatok dinamizmusának köszönhető. Az infláció továbbra is alacsony, éves szinten 3,3%. Az államháztartás hiányát a GDP 2,1%-ára csökkentették (szemben a 2005-ös 5,3%-kal). Az államadósság szintje a GDP 57%-a volt. A munkanélküliségi ráta még mindig 9,7%-os, a marokkói hatóságok előtt álló fő kihívás továbbra is a szegénység (a lakosság 15%-a naponta kevesebb mint 2 USD-t költöt megélhetésre) és a felnőttkori írástudatlanság (47,7%) marad.

7.6. Tunézia

Tunéziában a GDP növekedése 2006-ban 5,8%-ot ért el, szemben az előző évi 4%-kal (2007-re 6%-ot várnak). Az infláció 2006 első tíz hónapjában 2%-ról évi 4,7%-ra nőtt, főként a nemzetközi olajárak emelkedése miatt. A tendencia megállítása érdekében a központi bank 2006-ban az alapkamat emelésére kényszerült (három év után először). A folyó fizetési mérleg hiánya elérte a GDP 2,6%-át, az államadósság pedig a GDP 54,8%-át. A munkanélküliség még mindig magas, a gazdaságilag aktív népesség 13,4%-a nem jut munkához.

7.7. Dél-Afrika

Dél-Afrikában a GDP éves növekedése (reálértéken) 5,0%-ot tett ki 2006-ban, a 2005-ös 5,1%-ot követően. A növekedés várhatóan 2007-ben is majdnem eléri az 5%-os szintet. 2006-ban a központi bank 7-ről 9%-ra emelte a refinanszírozási kamatlábat annak érdekében, hogy

az inflációt a 3–6% közötti sávban tartsa. A folyó fizetési mérleg hiánya a 2005-ös 3,8%-hoz képest 2006-ban a GDP 5,6%-ára bővült. A hiány 2007-ben várhatóan 5% körül marad. A külföldi közvetlen tőkebefektetések és más tőkebefektetések (portfólió-befektetések) jócskán ellensúlyozzák a fizetési mérleg hiányát. Ennek eredményeként a megnövekedett arany és devizatartalékok 3-4 havi import fedezetére elegendők. A hivatalos hitelezőkkel szembeni külső adósság 2006-ban a GDP 2%-ára esett – ez a legalacsonyabb szint a Szaharától délre fekvő afrikai országok között (az átlag 16%) –, 2007-ben pedig várhatóan 1,9%-ra csökken. Az államháztartás hiánya az elmúlt két évben a GDP 0,4%-át tette ki, 2007-ben ez a hiány várhatóan enyhe többletté alakul (0,3%). Dél-Afrika közepes jövedelmű, feltörekvő piacgazdaság, amelynek csaknem két harmada a szolgáltatásokra épül, az export többsége pedig a bányászatra. A főbb kockázatok: a külföldi tőkebefektetések ingadozása (portfólió-befektetések), az exportárucikkek ársokkjai, a magas munkanélküliségből eredő belső nyomás, a nagyfokú egyenlőtlenségek, a HIV/AIDS terjedése és a magas bűnözési ráták.

7.8. Libanon

A katonai konfliktus igen súlyos sokkot okozott **Libanon** gazdaságának. 2006-ban a nemzeti GDP reálértéken 5%-kal csökkent, az államháztartás hiánya 2005-höz képest csaknem megduplázódott, a GDP 14%-át érte el, az államadósság pedig rekordszintre, a GDP 190%-ára emelkedett. A munkanélküliség alakulásáról jelenleg nem állnak rendelkezésre adatok. Az infláció mérsékelte, éves szinten 5%. Libanon a világ egyik leginkább eladósodott országa maradt. Az adósságszint fenntarthatósága komoly kockázatoknak van kitéve a 2006-os háború utáni azonnali újjáépítési szükségletek és a szükséges reformokról kialakított egyetértés hiánya miatti politikai instabilitás következtében.

7.9. Jordánia

Jordánia gazdasága 2006-ban továbbra is erőteljesen nőtt; a reál GDP növekedését 6%-ra becsülik (2005-ben 7,2% volt). A viszonytalan átutalások magas szintje és a szolgáltatási szektor magas aktivitása fellendítette a magánfogyasztást. A munkanélküliségi ráta a 2005-ös 14,8%-ról 2006-ban 13,9%-ra csökkent. Az infláció 2006-ban 6,3%-ra szökött fel (2005: 3,8% volt) az olajár-támogatások csökkentése miatt. A hatóságok az üzemanyag-támogatások megszüntetésére és a kiadások visszafogására irányuló stratégia keretében 2005-ben és 2006-ban fokozták a költségvetési kiigazításra tett erőfeszítéseket. Az erőfeszítések révén az államháztartás hiánya (a támogatások nélkül) a 2005-ös 10%-ról a GDP 7,5%-ára csökkent. A folyó fizetési mérleg hiánya (támogatásokkal) a 2005-ös 17,8%-ról a GDP 16%-ára csökkent 2006-ban (szemben a 2003. évi 11,6%-os többlettel). Az áruexport növekedése erőteljes maradt. A kereskedelmi mérleg hiánya a 2005-ös 47%-ról 2006-ban a GDP 37,1%-ára csökkent. A folyó fizetési mérleg hiányát azonban továbbra is a rendkívül magas tőkebeáramlás finanszírozza, beleértve a külföldi közvetlen tőkebefektetéseket, a viszonytalan átutalásokat és a portfólió-befektetéseket.

7.10. Szerbia és Montenegró

Szerbiában a GDP éves növekedése (reálértéken) 6,3%-ot ért el 2005-ben. 2006 első negyedében a növekedés 6,3%-on folytatódott. 2005-ben a folyó fizetési mérleg hiánya elérte a GDP 9,8%-át majd, 2006 folyamán tovább nőtt. A bruttó külföldi közvetlen tőkebefektetések 2005-ben a GDP 6,1%-át tették ki; az ország külső adóssága 2006. július végén elérte a GDP 66%-át. Az államadósság csökkent a Párizsi Klub 600 millió EUR összegű adósságleírását követően, ami kapcsolódott a nem régi IMF-program 2006. februári sikeres befejezéséhez.

Montenegróban a GDP éves növekedése (reálértéken) 4,1%-ot tett ki 2005-ben. A növekedés 2006 első félévében 6,5%-ra gyorsult. 2005-ben a folyó fizetési mérleg hiánya elérte a GDP 12,2%-át, majd 2006 folyamán tovább nőtt. 2005-ben a bruttó külföldi közvetlen tőkebefektetés elérte a GDP 22,8%-át, az ország külső adósságállománya pedig 2005 végén a GDP 42,6%-át tette ki.

2006 júliusában, miután Montenegró függetlennek nyilvánította magát, a Szerb Köztársaság és a Montenegrói Köztársaság belső megállapodást kötött a pénzügyi jogok és kötelezettségek felosztásáról, mivel az előző államunió jogutódja Szerbia lett.

7.11. Ukrajna

A reál GDP növekedése **Ukrajnában** mintegy 7% volt (2005-ban 2,6%). A folyó fizetési mérleg egyenlege az előző év 3%-os többletéhez képest a GDP 1,5%-ának megfelelő passzívumba fordult, amit az erőteljes importkereslet és a magasabb energaiimport-árak, valamint az acélpiacon (Ukrajna fő exportágazata, amely a teljes export 40%-áért felel) ingadozásai okoztak. Ukrajna külső államadóssága a GDP 12%-ára csökkent (15,3% volt 2005-ben), míg a magánszektor jobb hozzáférése a külföldi pénzpiacokhoz a teljes külső adósságot a GDP 50%-a felé közelítette. Az infláció 2006 decemberében éves összehasonlításban 11,6%-ra gyorsult, részben az energaiimport magasabb árai miatt. A fő kockázatok az ingatlan politikai helyzettel és az egységes politikai döntéshozatal ebből következő hiányával kapcsolatosak. Augusztusban a Standard & Poor's megerősítette azonban Ukrajna hosszú lejáratú állami hitelképességének BB- besorolását, amit különösen az eladósodottság alacsony szintje támaszt alá.